

УПИТНИК ЗА ИЗРАДУ ИЗВЕШТАЈА О СПРОВЕДЕНОЈ АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ПРОПИСА

Кључна питања за анализу постојећег стања

1. Приказати постојеће стање у предметној области у складу са важећим регулаторним оквиром.

Да ли се у предметној области примењује пропис или предметна област није била уређена прописом? Приказати остварене резултате примене важећег прописа, односно вредности других показатеља који се прате у области уколико предметна област није уређена прописом. Проценити да ли су остварени резултати примене важећег прописа у складу са резултатима који су планирани кад је пропис доношен, тј. која одступања су примећена.

Природа као добро од општег интереса за Републику Србију ужива посебну заштиту а Законом о заштити природе уређује се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине.

Заштита природе спроводи се нарочито: утврђивањем и проценом стања, појава и процеса у природи и пределу; успостављањем и утврђивањем заштићених природних добара и система праћења њихове заштите; спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу; одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења успостављањем система управљања природним ресурсима и заштићеним природним добрима; израдом извештаја о стању природе, доношењем и спровођењем стратегија, програма, акционих и санационих планова и планова управљања; ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи, коришћењем природних ресурса или природним катастрофама; повезивањем и усклађивањем националног система заштите природе са међународним системом заштите природе; подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе; обавештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе; подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања; укључивањем локалних заједница у праћење стања, заштиту и унапређење природе.

Тренутна површина заштићених подручја је 709.444 ha или 8,016% у односу на целокупну територију Републике Србије. Структура основних врста заштићених подручја по броју и површини је следећа: 5 националних паркова, 18 паркова природе, 25 предела изузетних одлика, 66 резервата природе, 36 културно-историјских подручја, 311 споменика природе и 6 заштићених станишта.

Специфични циљ у оквиру Националног програма заштите животне средине дефинисан је у правцу заштите природе као и утврђивање и спровођење заштите природних целина од значаја за Републику Србију.

Кључни национални приоритети Републике Србије, дефинисани Националном стратегијом одрживог развоја су заштита и унапређење животне средине и рационално коришћење природних ресурса, очување и унапређивање система заштите животне средине, смањење загађења и притисака на животну средину, коришћење природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације и успостављање система заштите и одрживог коришћења природних богатстава, тј. ресурса.

Законом о заштити природе и актима о проглашењу заштићених подручја, заштићена подручја, као добра од општег интереса, стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена. Актом о проглашењу заштићених подручја, прецизно се утврђује врста заштићеног подручја, режими заштите са забранама и ограничењима, специфични за одређено подручје које се проглашава заштићеним.

Просторним планом Републике Србије, површина заштићених подручја, која је планирана за заштиту до 2021. године је око 12%.

2. Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема?

На основу приказа постојећег стања описати кључне проблеме који се решавају предложеним решењима прописа. Одредити циљне групе (субјекте регулације) на које проблем непосредно или посредно утиче (нпр. привредни субјекти у одређеној делатности, угрожене друштвене групе, државни органи, итд.) и описати тај утицај. Одредити узроке настанка проблема и његове последице и оценити значај (величину, размере) проблема.

На простору Вражјег камена и Просечника стање животне средине и њен квалитет узроковани су низом природних и антропогених фактора, који су узајамно испреплетани.

Поједине делатности могу имати негативан утицај на природно добро:

Шумарство – Подручје карактеришу деградиране шуме смештене на стрмом терену на којима је стеновита подлога близу површине земљишта или избија на површину, са којих је вода у знатној мери однела хумусни слој. Основна намена ових девастираних шума је заштитно регулаторна. Подручје природног добра је, једним делом своје територије, покривено шумом лошег квалитета. Иако су то закржљале шуме и шибљаци, тренд који се огледа у порасту експлоатације дрвних ресурса, односно неконтролисаног коришћења од стране физичких лица, би се могао одразити и на овом подручју. Таква непланска сеча могла би да доведе до обнављања ерозивних процеса.

Шуме са храстом медуном настале су алогеном сукцесијом, а као највећи узрочник је човек (антропогени утицај). Наведена сукцесија има регресивни ток (деградација). Сукцесија шуме грабића и храста медуна иде ка шикари (густо склопљена жбунаста формација отпорних врста изданачког порекла са едификатором грабићем), следећа фаза је шибљак (жбунаста формација отпорних врста где више нема едификатора) и на крају се јавља камењар. Да би се зауставило даље осиромашење овог станишта неопходно је предузети заштитне мере како би се негативни ток зауставио.

Пољопривреда - На природном добру су од пољопривредних површина заступљени пашњаци и ливаде. У алувиону Пчиње пољопривредне површине су углавном запуштене, а највећа претња природном добру је од неконтролисаног сточарства, посебно слободне испаше коза, којом се уништава вегетација.

Инвазивне врсте - Инвазивне врсте су један од значајних фактора смањења и губитка биодиверзитета по чему су значајан угрожавајући фактор. Бројни антропогени утицаји деградирају станишта са изворном вегетацијом нарушавајући њихову природну структуру, а поспешујући на тај начин ширење и одржавање инвазивних врста. На подручју природног добра није уочено присуство већег броја инвазивних врста што указује на одсуство значајније деградације и угрожавања по овом основу.

Рударство - На подручју природног добра нема активних каменолома, али повремено је присутна експлоатација шљунка из корита реке Пчиње. Експлоатацијом шљунка из корита

Пчиње угрожавају се „полуактивни“ речни рукавци, настали умрежавањем речног корита, који су станишта водоземаца овог подручја. Најозбиљнији фактор угрожавања може бити евентуална експлоатација камена на локалитету или у његовој непосредној близини.

Водопривреда – Потенцијална опасност према природном добру могу бити велике воде реке Пчиње у смислу појачане бочне ерозије, превасходно на стенском комплексу локалитета или неконтролисано депоновање поводањских наслага (шљункови, грањевина и друго). Најчешћи узрок бујичних појава и наглог прилива великих вода је обешумљавање изворишних делова.

Саобраћај – Значајан угрожавајући фактор је постојећи регионални пут Врање – Трговиште који се протеже кроз природно добро, а изградњом тунела и поткопавањем једног остењака директно је утицао на темељну природну вредност Вражјег камена. Изграђен је и пут уз Црновску реку према цркви Св. Богородице којим је нарушен део природне средине.

Туризам – На подручју Вражјег камена заступљени су извесни видови још увек неорганизованог туризма. Угрожавајући фактор су неорганизоване туристичке делатности (кретање туриста ван за то предвиђених стаза, неконтролисано одлагање смећа и др.).

3. Да ли постоје неки други разлози за доношење прописа у случају да није уочен проблем у области?

Навести разлоге за доношење прописа уколико разлог за његово доношење није решавање проблема (нпр. усклађивање са међународним стандардом, прописом и сл.).

Као актуелни и потенцијални фактори угрожавања фауне, флоре и вегетације, намећу се све активности које би могле довести до нарушавања или девастације постојећих екосистема и укупног екосистемског диверзитета.

Фрагилни и други ретки и осетљиви екосистеми показују најмању еластичност и отпорност на спољна дејства и било какви захвати у њима скоро по правилу доводе до њиховог нестанка.

Уклањање аутохтоне вегетације доводи и до измене у флористичком саставу. У таквим случајевима често долази до фаворизовања врста високе еколошке пластичности, рудералне флоре или чак продора инвазивних врста са тешко сагледивим последицама. На Вражјем камену и Просечнику је забележено присуство инвазивних врста *Galinsoga parviflora* (коница) и *Oenothera biennis* (жути ноћурак).

Узнемиравање птица (посебно у доба гнезђења) честа је појава од стране ловаца, локалног становништва и других посетилаца. Неопходно је предузети мере спречавања узнемиравања птица, посебно приоритетних и најугроженијих врста (Јаребица камењарка *Alectoris graeca*, Црна рода *Ciconia nigra*, Жалар слепић *Charadrius dubius*, Буљина *Bubo bubo*, Бела кања *Neophron percnopterus*, Змијар *Circus gallicus*, Риђи мишар *Buteo rufinus*, Сиви соко *Falco peregrinus*, Руси сврачак *Lanius collurio*, Бргљез лончар *Sitta neumayer*, Кос камењар *Monticola saxatilis* и друге).

Неконтролисан лов и илегално убијање строго заштићених и заштићених врста је један од главних проблема заштите птица СП „Вражји камен – Просечник“. Анкетама добијени су подаци о убијању ретких и строго заштићених врста птица (беле кање, буљине и др.).

Губитак, деградација и фрагментација шумских станишта је веома изражена. Остатке наикадашњих шума треба заштити и спречити њихово даље уништавање јер су то станишта угрожених и значајних шумских врста птица

Значајан фактор угрожавања водоземаца и гмизаваца је експлоатација песка и шљунка из корита Пчиње, јер приликом ових радова долази до прецепања њихових коридора и миграционих путева, фрагментације и уништавања станишта. Због чињенице да

су станишта ове класе кичмењака под великим антропогеним утицајем, ове врсте су највише угрожене.

Негативан утицај на природно добро има и загађење реке Пчиње низводно од Трговишта различитим чврстим отпадом који велике воде депонују по инундационој равни реке. Током теренских истраживања нису запажене дивље депоније.

Кључна питања за утврђивање циљева

1. Који циљ се остварује доношењем прописа?

Циљ треба да буде дефинисан према жељеним ефектима које је потребно остварити у предметној области или у односу на циљну групу на коју пропис непосредно утиче. Циљ треба да буде прецизан, мерљив, остварив и временски одређен (садржи рок за остварење).

Сагласно Закону о заштити природе на основу изнетих природних и створених културних вредности и значаја са аспекта очувања геоморфолошке и хидролошке разноврсности сконцентрисане на малом простору, као и на научној и стручној основи изнетој у Студији, стекли су се услови за заштиту овог природног добра.

Концепт заштите се огледа у заштити, развоју, уређењу, унапређењу и управљању, а усклађен је са основним карактеристикама и створеним вредностима и врстом и категоријом природног добра. Полазећи од утврђених вредности Споменика природе „Вражји камен - Просечник” концепт заштите се пре свега односи на очување свих природних и што мање нарушавање амбијенталних и створених вредности околине.

Ближе услове одржавања реда и понашања власника и корисника земљишта и посетилаца на заштићеном подручју, утврдиће Управљач посебним актом – Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби (члан 56, Закона о заштити природе, („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка и 14/16).

У циљу доследног спровођења мера заштите и концепта заштите заснованог на капацитетима и примарним функцијама неопходно је обезбедити: доношење акта о заштити, одређивање управљача природног добра, финансијску подршку и формирање стручног кадра, доношење програмских и планских докумената и њихову верификацију, координацију рада управљача, корисника природног добра, службе заштите природе и надлежних органа, израду Плана управљања и годишњег Програма управљања (у року 6 месеци од дана ступања на снагу акта о заштити), израду Програма развоја туризма ширег подручја којим ће се валоризовати укупно природно и културно-историјско наслеђе и у потпуности активирати постојећи туристички капацитети, израду Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби.

По доношењу наведених програма и аката, или упоредо са њима, управљач ће предузети активности за реализацију приоритетних задатака као што су: обележавање границе заштићеног природног добра са режимом заштите у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије, а ускладу са Правилником о обележавању заштићених природних добара („Службени гласник РС” бр. 30/1992, 24/1994 и 17/1996), утврђивање имовинско правних односа, израда програма истраживања и праћења стања на заштићеном природном добру, а које се односе на: планирање истраживачких активности на геокомплексу Вражјег камена и Просечника, картирање станишта и предузимање мера заштите угрожених врста које су у категорији строго заштићених врста дивљих, биљних и животињских врста Србије, усвајање стратегије адаптивног управљања природним ресурсима, као користан механизам за формирање целовитог приступа у управљању природним ресурсима и вредностима, перманентно праћење квалитета животне средине по свим параметрима, усвајање биомониторинг система који се базира на GIS технологији која омогућава повезивање података о распрострањењу промена биолошких параметара.

Популаризација и презентација Споменика природе „Вражји камен - Просечник“ као заштићеног подручја од националног значаја која ће се одвијати кроз: успостављање посебне интернет стране о природном добру, израда написа, чланака и научних радова у штампаним и електронским медијима са нагласком на значај природног добра; Едукација и информисање локалног становништва у вези са заштићеним природним добром; Обезбеђивање услова за спровођење нових геоморфолошких, геолошких и археолошких испитивања, у циљу унапређења научних сазнања и покретања савремених геоморфолошких проучавања; Обезбеђивање услова за спровођење истраживања из области биодиверзитета, као и успостављање редовног мониторинга станишта заштићених и строго заштићених врста.

Имајућу у виду карактер природног добра, дозвољено је у оквиру прописаног режима заштите планирати низ мера које могу допринети уређењу, развоју и усклађеном коришћењу природног добра. Ове мере би се могле груписати на следећи начин: информативно–промотивне активности које обухватају различите видове обележавања на терену (обележавање граница и постављање прописаних, идентификационих, статусних табли, информативних паноа, путоказа, ознака упозорења) и облике медијске промоције вредности овог простора, успеха и проблема у његовој заштити; активности на уређивању, које подразумевају обезбеђивање бољег приступа и мрежу интерних стаза са пратећим елементима рекреативне инфраструктуре (уређење пешачких стаза); изградња објеката у ближем окружењу природног добра, за пружање основних угоститељских услуга посетиоцима (постављање сеника са клупама и столовима, постављање канти за отпатке и сл.); израда мобилијара у природном амбијенту, настрешнице и др. може се градити искључиво од дрвета, уз преношење локалних узора. Ово се односи и на пешачке мостове, информативне табле и сл.; научно-истраживачке активности са реализацијом научних истраживања; спровођење и усклађивање сарадње управљача и власника земљишта; истраживање културно–историјских вредности локалитета „Вражји камен - Просечник“; за заштиту биолошке разноврсности на природном добру препоручује се доследна примена постојећих мера обухваћених националном законском регулативом: Закона о заштити природе и Закона о заштити животне средине, Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, Закона о дивљачи и ловству, као и примена мера из оквира међународних уговора и конвенција прихваћених или ратификованих од стране државе; за све врсте са ниском бројношћу популација спровођење мера заштите врсте, које укључују студије мониторинга како би се избегле популационе катастрофе и њихово потпуно нестајање; спровођење мера заштите станишта за врсте са мањим и ограниченим станишем, а по потреби и обезбеђивање станишних коридора свуда где је то могуће, уз примену претходно предложених мера; пољопривредну делатност засновати на принципима одрживог развоја и усмерити ка реалним капацитетима подручја, уз истовремено задовољење економских и еколошких интереса; укључивање локалног становништва у развојне пројекте усмерене ка производњи високовредне здраве хране или по могућности органске производње; укључивање сеоских домаћинстава у туристичку понуду и снабдевање туристичких објеката квалитетном храном; едукација локалног становништва о могућностима и предностима производње здраве хране, и одрживог коришћења природних ресурса.

2. Да ли је циљ који се остварује доношењем прописа усклађен са циљевима важећих докумената јавних политика и приоритетним циљевима Владе?

Навести назив, циљ и меру документа јавне политике и/или приоритетни циљ и резултат Владе (планиран Акционим планом за спровођење Програма Владе) коју

предвиђа доношење прописа. Навести разлоге уколико пропис одступа од циљева и мера предвиђених документима јавних политика и приоритетних циљева и резултата Владе.

Решења Предлога уредбе су у складу са:

- Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12);
- Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10);
- Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08).

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара, дефинисан је основни циљ који је усмерна на обезбеђивању услова за одрживо коришћење природних ресурса и добара, стварањем основе за постављање планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро. Специфичан циљ стратегије је повећање површине под заштићеним подручјима до 10 % до 2014. године, односно до 12 % до 2021. године

3. На основу којих показатеља учинка се утврђује да ли је дошло до остварења циља?

Одредити мерљиве показатеље учинка на основу којих се прати остварење циља који се остварује доношењем прописа, њихову почетну (вредност показатеља учинка у години која претходи доношењу прописа) и циљну вредност (вредност показатеља учинка у години у којој се очекује остварење циља). Уколико није могуће одредити квантитативни показатељ учинка, потребно је одредити квалитативни.

На повећању укупне површине под заштитом до 12% територије Републике Србије у планском периоду до 2023. године.

Остварење циља ће се пратити кроз мерење површине под заштитом.

Тренутна вредност вредност 709.444 ха, која ће са проглашењем „Вражји камен - Просечник”, износити 709.475 ха, односно број споменика природе са садашњих 311 износиће 312.

Очување свих строго заштићених врста дивљих, биљних и животињских врста на територији споменика природе

4. Дефинисати извор провере и рок за прикупљање података и извештавање о нивоу остварења циља прописа.

На који начин, из којих извора провере и у којим роковима ће се прикупљати подаци на основу којих ће се одређивати вредности показатеља учинка? У којим роковима ће се извештавати о резултатима примене прописа и у чијој надлежности је припрема извештаја?

Предлогом уредбе о проглашењу Споменика природе „Вражји камен - Просечник” општи и посебни циљеви су усклађени с важећим стратегијама и просторним планом из поглавља „Кључна питања за анализу постојећег стања” питање 1.

План управљања се доноси на период од десет година и пре истека периода анализира се његово спровођење и остварени резултати, а ако је потребно може се вршити и његова ревизија. Управљач је у обавези да најкасније 60 дана пре истека периода за донети план, достави Извештај о остваривању Плана управљања.

Годишњи програми пратећ План управљања и Управљач заштићеног подручја доставља Извештај о остваривању годишњег програма за претходну годинунадлежном органу до 15. децембра текуће године

Кључна питања за идентификовање опција

1. Да ли је циљ могуће остварити применом „status quo” опције (одустајање од било какве интервенције)? Приказати последице примене „status quo” опције.

Приказати најважније последице изостанка интервенције на циљне групе, односно на област која се уређује прописом. Навести кључне финансијске, економске, друштвене, управљачке ефекте, ефекте на животну средину, односно ризике због којих се одустало од примене ове опције.

Узимајући у обзир значај локалитета, за остваривање циља разматране су опције да локалитет буде заштићен на локалном или републичком нивоу и на основу досадашњег искуства превагнуло је мишљење да треба да буде заштићено на нивоу републике, а опција „status quo” није прихватљива јер је у супротности са општим и посебним циљевима. У избору нивоа заштите, локални или републички, а на основу позитивног искуства са заштитом и очувањем Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне” („Службени гласник РС”, број 99/14), где је управљач Јавно предузеће „Србијашуме”, Споменика природе „Слапови Сопотнице” („Службени гласник РС”, број 110/05) где је управљач Планинарско друштво „Камена Гора” и Споменика природе „Прераст Шупља стена” („Службени гласник РС”, број 36/19), где је управљач Туристичка организација општине Мајданпек као и природних вредности донета је одлука о заштити којом се остварују општи и посебни циљеви.

2. Да ли је циљ могуће остварити искључиво применом подстицајних, информативно едукативних или институционално управљачких мера, без промене важећих прописа? Навести разлоге због којих се одустало од примене ове опције.

Описати опцију која подразумева остварење циља кроз примену подстицајних, информативно едукативних или институционално управљачких мера (нпр. финансијски подстицаји, појачан инспекцијски надзор, саморегулација, информативно едукативне кампање, унапређење сарадње између органа јавне власти, ажурирање регистара и евиденција, итд.), а без промене регулаторног оквира. Навести кључне финансијске, економске, друштвене, управљачке ефекте, ефекте на животну средину, односно ризике због којих се одустало од примене ове опције.

Члановима 107. и 108. Закона о заштити природе за постизање посебног циља прописане су подстицајне мере.

Друге опције нису разматране јер су за постизање жељених промена прописане јасне процедуре Законом о заштити природе и пратећим подзаконским актима.

3. Навести разлоге због којих је изабрана опција која подразумева доношење прописа.

Описати кључне позитивне финансијске, економске, друштвене, управљачке ефекте, ефекте на животну средину, односно ризике које изабрана опција омогућава у односу на опције од којих се одустало.

За спровођење жељене промене и остварење утврђених циљева, у поступку јавне расправе, Представници Туристичке организације Трговиште изразили су спремност да се ово подручје промовише у циљу развоја туризма, наводећи и да црква која се налази на том локалитету може такође бити атрактивна за туристичке обиласке. Мирослав Петковић поставио је питање у вези осветљавања дела где се налази црква. Срећко Димитријевић из Туристичке организације Трговиште објаснио је да су по питању осветљења тражене само препоруке за осветљење и смернице за будући пројекат.

4. Које су кључне промене које се прописом предлажу ради остварења циља?

~~Представити кључна решења прописа којима се мењају права и обавезе физичких и правних лица, начин њиховог остваривања, као и начин вршења надлежности од стране органа јавне управе (нпр. измена услова за излазак на тржиште, измена критеријума за остваривање права или испуњење обавеза за грађане, увођење или измена регистра, измена надлежности, формирање нове надлежне институције, итд).~~

5. Која је међународна упоредна пракса у регулисању области?

~~Представити кључна решења у предметној области у упоредивим земљама Европске уније и земљама у окружењу. Представити искуства ових земаља у примени кључних решења уколико су о томе доступни подаци. Уколико се овим прописом врши транспонованье прописа Европске уније потребно је користити релевантне делове извештаја о спроведеној анализи ефеката тог прописа.~~

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1. Колико износе јавни трошкови примене прописа и из којих извора финансирања ће се обезбедити средства?

Приказати решења прописа која утичу на повећање јавног трошка. Навести процењен износ трошкова које ће сносити органи јавне власти и јавних институција за примену прописа. Навести изворе финансирања из којих ће се обезбеђивати средства (буџет Републике Србије, задуживање, донације, буџет аутономне покрајине, буџет јединице локалне самоуправе, буџет државне установе, итд.) и износе који ће се обезбедити из сваког извора финансирања.

У складу са члановима 69. Закона о заштити природе средства за заштиту и развој заштићеног подручја обезбеђују се из: буџета Републике Србије; накнаде за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем (коришћење уређених и погодних терена, коришћење имена и знака, услуге управљача и улазак у заштићено подручје; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; и донација, поклона и помоћи, и других извора у складу са Законом.

2. Какве ће ефекте предложена решења прописа имати на јавне приходе и расходе?

Одредити јавни приход (порез, допринос, акциза, такса, накнада, итд.) који се уводи или мења или на који непосредно или посредно утиче пропис и проценити износ промене јавног прихода у року од три до пет година. Одредити јавни расход који се уводи или мења или на који непосредно или посредно утиче пропис и проценити износ промене јавног прихода у року од три до пет година.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности подручја Споменика природе „Вражји камен - Просечник” спроводи се према плану управљања који доноси управљач на период од десет година, са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе. За спровођење ове уредбе у 2023. години обезбеђена су средства у износу од 1.000.000,00 динара.

До доношења Плана управљања, управљач ће вршити послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе. Годишњи програм управљања садржи

нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

На основу програма управљања заштићеног подручја за текућу годину на који је Министарство дало сагласност у складу са законом, субвенције се додељују управљачу. Додела субвенција врши по захтеву за доделу средстава субвенција за заштићена природна добра од националног интереса које управљачи подносе на основу обавештења Министарства.

С обзиром да је површина Споменика природе „Вражји камен - Просечник” знатно мала, изабрана опција неће имати веће утицаје на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1. Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак или административни захтев и која је његова сврха? Да ли предложена решења утичу на повећање или смањење административних трошкова и колико износи повећање или смањење административних трошкова које сноси привредни субјект?

Описати административни поступак или административни захтев који се уводи, укида или мења. Проценити износ повећања или смањења административног трошка (административни трошкови обухватају трошкове информисања о административном поступку, припреме и достављања пријаве или обавештења и пратеће документације, ангажовања треће стране, трошкове плаћања, итд.) који настаје као последица увођења, укидања или измене административног поступка и/или административног захтева. Одредити да ли је у питању једнократан или понављајући трошак (одредити интервале у којима се понавља). Представити сврху увођења новог, укидања или измене постојећег административног поступка и/или административног захтева, тј. описати позитивне ефекте (користи) и одредити циљне групе (привредне субјекте, грађане, државне органе, итд.) на које се односе позитивни ефекти.

2. Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која непосредно или посредно утиче на повећање или смањење трошкова производње и/или пружања услуга које сноси привредни субјект? Колико износи повећање или смањење ових трошкова? Која је сврха увођења нове, измена или укидања ове обавезе?

Приказати решења прописа којим се уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која непосредно или посредно мења процес производње и/или пружања услуге (увођење или укидање обавезне примене неког техничког захтева, примене одређене опреме, запошљавања лица које испуњава критеријуме које се односе на ниво образовања и компетенција, итд.). Проценити износ повећања или смањења трошкова коју

произилазе из овог решења и одредити циљне групе који ће сносити трошак. Одредити да ли је у питању једнократан или понављајући трошак. Представити сврху увођења нове, измена или укидања ове обавезе, тј. описати позитивне ефекте (користи) и одредити циљне групе (привредне субјекте, грађане, државне органе, итд.) на које се односе позитивни ефекти.

Изабрана опција ће проузроковати трошкове везане за управљање заштићеним подручјем управљачу- Српској православној цркви – Православна епархија Врањска. Управљач је дужан да на прописан начин обележи Споменик природе „Вражји камен - Просечник” и његове спољне границе, најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, као и да заснује дигиталну базу података, односно изради софтвереско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Спомеником природе „Вражји камен - Просечник” у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Активности на обележавању Споменика природе „Вражји камен - Просечник” и његове спољне границе, као и изради софтвереског решења о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Спомеником природе „Вражји камен - Просечник” суфинансирају се из буџета Републике Србије за 2023. годину.

3. Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова или мења или укида постојећа финансијска обавеза за привредне субјекте? Која је сврха увођења нове, измена или укидања ове обавезе?

Приказати решење прописа којим се уводи нов или мења или укида постојећи порез, допринос, накнада, такса, акциза, царина, односно мења стопа, основица, обвезник или плаћац. Проценити износ повећања или смањења ових трошкова и одредити циљне групе који ће сносити трошак. Одредити да ли је у питању једнократан или понављајући трошак. Представити сврху увођења нове, измена или укидања финансијске обавезе, тј. описати позитивне ефекте (користи) и циљне групе (привредне субјекте, грађане, државне органе, итд.) на које се односе позитивни ефекти.

Изабрана опција не уводи нова или мења или укида постојеће финансијске обавезе привредних субјеката.

4. На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту?

Приказати решење прописа које утиче на ценовну конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту, њихово пословно повезивање и удруживање, унапређење инфраструктуре, трансфер технологије (утицај на иновације и доступност технологије), приступ финансијским средствима, услове за инвестирање, унапређење квалитета радне снаге, обавезе послодавца, итд.? Описати ефекат и одредити привредне субјекте на које се ефекат односи.

Успостављање заштићеног природног добра на овом подручју, имало би утицај на подизање свести локалног становништва о потреби заштите природних вредности, али и значај у развоју делатности у непосредном окружењу.

Туристички потенцијал природног добра је евидентан. Предео Вражјег камена са Просечником је значајан туристички локалитет долине Пчиње и општине Трговиште. Занимљиве и атрактивне геоморфолошке вредности, као и културне вредности простора, уз

повољне предеоне карактеристике терена (река Пчиња, стенски комплекс, повољна клима и друго), стварају погодне услове за развој екотуризма, односно геотуризма, верског или поклоничког туризма, научног, образовно-васпитног, транзитног и излетничког туризма. Посебни интересантни допунски туристички садржаји су у долини Пчиње и на околним планинским висовима или други културни и природни садржаји (цркве, шума кестена и друго). Ови локалитети би могли бити уређени уз минималне активности у простору и искориштени као мање туристичке дестинације које би са Вражјим каменом и Просечником чинили интегралну и функционалну целину.

Управљање природним добром подразумева да у најкраћем року буде организована чуварска (водичка) служба, али и развијени други кадровски и организациони потенцијали, који ће омогућити очување, унапређење, али и одрживо коришћење подручја природног добра – у научно-истраживачке, туристичке и друге сврхе.

Остали економски ефекти у процесу заштите и афирмације предметног простора зависе од директног договора и организованости управљача и локалне заједнице. Локално становништво може да пронађе своје економске интересе, попут продаје сувенира и различитих производа домаће радиности, презентације етно садржаја - кроз угоститељство, музеологију, пчеларство манифестациони туризам и друго. „Оживљавањем“ природног добра створили би се предуслови да у његовом окружењу дође до развоја компатибилних делатности које су у сагласности са очувањем природе (органиска пољопривреда – производња здраве хране, екотуризам и сл.).

Какви ће заиста бити социоекономски ефекти заштите, развоја и одрживог коришћења подручја Споменика природе „Вражји камен - Просечник“, пре свега зависи од заинтересованости, ангажовања и способности локалне заједнице и управљача да искористе чињеницу да „располажу“ простором изузетних природних, али и културних вредности. Уколико ангажман изостане, Споменик природе „Вражји камен - Просечник“ ће постати заштићено природно добро за које ће знати само људи из науке и струке, случајни посетиоци и локално становништво, и за које ће се јављати тек спорадична и повремена заинтересованост

5. Да ли се предложеним решењима прописа утиче на услове конкуренције и на који начин? *Да ли се предложеним решењима прописа непосредно или посредно ограничава број и врста трговаца или омогућава доминантан положај одређеним учесницима на тржишту? Да ли се умањује могућност или подстицај за тржишно надметање или омогућава договарање између учесника на тржишту (ограничавање могућности учесницима на тржишту да слободно формирају цене, ограничавање могућности купаца да бирају од кога ће куповати, ограничавање могућности за примену иновација, итд.)? Да ли се одређено решење прописа не примењује једнако на све категорије привредних субјеката? Да ли се отежава улазак нових учесника на тржиште? Да ли се државној институцији омогућава да нуди робу и услуге на тржишту конкурентно са учесницима на тржишту над којима врши надзор?*

Изабране опције не утичу на услове конкуренције.

6. Да ли предложена решења прописа утичу на микро, мале и средње привредне субјекте (ММСП) и на који начин?

Приказати разлике у утицају предложених решења прописа на привредне субјекте различите величине (микро, мале, средње, велике), имајући у виду њихову делатност, форме или облике организовања. Навести и анализирати негативне ефекте прописа на сектор ММСП, као и мере којима се негативан утицај на ММСП умањује.

Предлог уредбе може да има позитивне ефекте на ММСП која се баве организацијом туристичких путовања, као и на оне ММСП које се баве услужним делатностима и производњом хране у случају да проглашење споменика природе повећа број туриста.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1. Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак и која је његова сврха? Да ли предложена решења прописа утичу на повећање или смањење административних трошкова и колико износи повећање или смањење административних трошкова које сноси грађани?

Описати административни поступак који се предложеним решењима прописа уводи, укида или мења. Проценити износ повећања или смањења административног трошка (трошкови информисања о административном поступку, припреме и достављања пријаве или обавештења и пратеће документације, ангажовања треће стране, трошкови плаћања, итд.) који настаје као последица увођења, укидања или измене административног поступка. Одредити да ли је у питању једнократан или понављајући трошак. Представити сврху увођења новог, укидања или измене постојећег административног поступка, тј. описати позитивне ефекте (користи) и одредити циљне групе (привредне субјекте, грађане, државне органе, итд.) на које се односе позитивни ефекти.

Локално становништво може да пронађе своје економске интересе, попут продаје сувенира и различитих производа домаће радиности, презентације етно садржаја - кроз угоститељство, музеологију, пчеларство манифестациони туризам и друго. „Оживљавањем“ природног добра створили би се предуслови да у његовом окружењу дође до развоја компатибилних делатности које су у сагласности са очувањем природе (органска пољопривреда – производња здраве хране, екотуризам и сл.).

Какви ће заиста бити социоекономски ефекти заштите, развоја и одрживог коришћења подручја Споменика природе „Вражји камен - Просечник”, пре свега зависи од заинтересованости, ангажовања и способности локалне заједнице и управљача да искористе чињеницу да „располажу” простором изузетних природних, али и културних вредности. Уколико ангажман изостане, Споменик природе „Вражји камен - Просечник” ће постати заштићено природно добро за које ће знати само људи из науке и струке, случајни посетиоци и локално становништво, и за које ће се јављати тек спорадична и повремена заинтересованост

Уредбом нису предвиђена ограничења и забране власницима земљишта по питању коришћења земљишта за пољопривредну производњу, док је по питању изградње објеката потребно прибавити услове заштите природе, сагласност управљача као све друге дозволе и сагласности прописане законом.

2. Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова или мења или укида постојећа финансијска обавеза за грађане?

Описати решење прописа којим се уводи нов или мења или укида постојећи порез, допринос, накнада, такса, партиципација, царина односно мења стопа, основица, обвезник или платац, итд. Проценити износ повећања или смањења ових трошкова и одредити циљне групе (посебно осетљиве друштвене групе као што су сиромашни и социјално искључени појединци и групе, особе са инвалидитетом, деца, млади, старији преко 65 година, припаднике ромске националне мањине, необразовани, незапослени,

избегла и интерно расељена лица и становништво руралних и недовољно развијених подручја) који ће сносити трошак. Одредити да ли је у питању једнократан или понављајући трошак. Представити сврху увођења нове, измена или укидања финансијске обавезе, тј. описати позитивне ефекте (користи) и циљне групе (привредне субјекте, грађане, државне органе, итд.) на које се односе позитивни ефекти.

Изабрана опција не уводи нова, не мења и не укида постојеће финансијске обавезе за грађане.

3. Да ли се предложеним решењем прописа непосредно или посредно утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Приказати решење прописа које непосредно или посредно утиче на цене роба и услуга од значаја за животни стандард становништва (посебно осетљивих друштвених група) и квалитет роба и услуга (заштита потрошача) и одредити производе и услуге на чије цене пропис непосредно или посредно утиче и описати овај утицај.

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту. Потенцијалну корист може имати микропривреда, нпр. пружаоци екосистемских услуга као и управљач наплатом улазница и накнада. Екосистемске услуге се групишу у четири групе услуга и то: услуге снабдевања (вода, храна и медицински ресурси-различите врсте биљака и гљива које обезбеђују лекове за многе здравствене тегобе), услуге регулисања (одржавање квалитета ваздуха и земљишта, спречавање поплава, контрола болести или опрашивање воћа и поврћа), услуге подршке (очување разноврсности дивљих врста биљака и животиња и обезбеђивање животног простора за њихов живот) и услуге културног значаја (укључују естетску вредност природе, инспирацију и духовно искуство везано за природно окружење, и разматрају могућности за развој туризма и рекреације).

4. Да ли се предложеним решењем прописа има непосредан или посредан утицај на тржиште рада, запошљавање, услове за рад и синдикално удруживање?

Да ли предложена решења прописа има утицај на могућности запошљавања и отпуштања, као и формирање или укидање радних места, укупно или у одређеној делатности или за одређене струке? Да ли предложена решења прописа утиче на права и обавезе радника, могућности њиховог синдикалног удруживања и преговарања са послодавцима? Да ли предложена решења прописа утичу на потребе за преквалификацијама или додатним обукама? Да ли предложена решења прописа утичу на могућност укључивања припадника осетљивих групе на тржиште рада? Описати утицај и представити меру којом се умањује потенцијални негативни утицај.

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе што може отворити нова радна места.

5. Да ли предложена решења прописа утичу на здравље људи и на који начин?

Приказати предложена решења прописа која утичу на здравље људи и представити ефекте тих решења. Уколико су ефекти предложених решења негативни, представити мере којима ће се ти ефекти ублажити или отклонити.

Предложено решење прописа нема негативног утицаја на здравље људи.

6. Да ли предложена решења прописа непосредно или посредно утичу на квалитет и доступност услуга система социјалне заштите, здравственог система и система образовања,

посебно у смислу једнаког приступа услугама припадницима осетљивих друштвених група и на који начин?

Приказати предложена решења прописа која непосредно или посредно утичу на квалитет и доступност услуга система социјалне заштите, здравственог система и система образовања и представити ефекте тих решења на грађане и посебно на осетљиве друштвене групе. Уколико су ефекти предложених решења негативни, представити мере којима ће се ти ефекти ублажити или отклонити.

Мере изабране опције би позитивно утицале на лица са посебним потребама уређењем стаза и едукативних програма у складу са њиховим потребама, као и на становништво руралних средина којима се кроз продају сувенира и локалних производа пружа могућност остваривања додатних прихода.

7. Да ли предложена решења прописа утичу на доступност културних садржаја и очување културног наслеђа?

Приказати предложена решења прописа која непосредно или посредно утичу на доступност културних садржаја (концерт, изложба, представа, филм, итд.) и очување материјалног културног наслеђа (споменици културе, музејска грађа, архивска грађа, филмска и остала аудиовизуелна грађа, стара и ретка библиотечка грађа, , итд.) или нематеријалног културног наслеђа (праксе, приказе, изразе, знања, вештине, као и инструменте, предмете, артефакте и културне просторе који су с њима повезани, које заједнице, групе и у појединим случајевима појединци, препознају као део свог културног наслеђа).

Предложено решење прописа нема негативног утицаја на доступност културних садржаја и очување културног наслеђа.

8. Да ли предложена решења прописа имају непосредне или посредне различите ефекте на жене и мушкарце, тј. родну равноправност? Описати те ефекте. Да ли пропис повећава или умањује родну равноправност? Које мере су предвиђене за ублажавања потенцијалних негативних ефеката прописа на родну равноправност?

Описати ефекат који предложена решења прописа производе на жене и мушкарце (посебно припаднике угрожених друштвених група), тј. родну равноправност у вези са правима из радног односа, имовинских права, правом на образовање и здравствену заштиту, учешћем у одлучивању, превенцијом и превазилажење родних стереотипа, неплаћеним радом, итд. Проценити да ли предложена решења прописа потенцијално могу имати негативан ефекат на родну равноправност, описати мере које су предвиђене за ублажавања ових ефеката.

Предложено решење прописа нема непосредне или посредне различите ефекте на жене и мушкарце, тј. родну равноправност.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1. Да ли предложена решења прописа утичу и у којем обиму утичу на животну средину?

Описати како и у ком обиму предложена решења прописа утичу на квалитет воде, ваздуха и земљишта, управљање отпадом, заштиту од буке, као и живи и неживи свет. Представити мере којима се ублажава негативан утицај на животну средину.

На подручју Споменика природе „Вражји камен - Просечник”, установљава се режим заштите II степен заштите у коме се, у складу са чланом 35. Закона о заштити природе, могу

остваривати управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења природног добра без последица по примарне вредности.

Режим заштите II степена – активна заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја и посебно вредним пределима и објектима геонаслеђа.

У II степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности њихових природних станишта, популација, екосистема, обележја предела и објеката геонаслеђа, обављати традиционалне делатности и ограничено користити природни ресурси на одржив и строго контролисан начин. Режим заштите II степена: забрањује изградњу индустријских, металуршких и рударских објеката, асфалтних база, рафинерија нафте, као и објеката за складиштење и продају деривата нафте и течног нафтног гаса, термоелектрана и ветрогенератора, хидроелектрана и других хидротехничких објеката за захватање и транспорт воде за потребе изградње и рада хидроелектрана, лука и робно-трговинских центара, аеродрома, услужних складишта, магацина и хладњача, викендица и других породичних објеката за одмор, експлоатацију минералних сировина, тресета и материјала речних корита и језера, преоравање природних травњака, привредни риболов, уношење инвазивних алохтоних врста, изградњу објеката за рециклажу и спаљивање отпада и образовање депонија отпада; ограничава регулацију и преграђивање водотока на објекте за регулацију и преграђивање водотока у функцији заштите од поплава, мелиорационе и друге хидротехничке радове, изградњу соларних електрана и електрана на био-гас, објеката туристичког смештаја, угоститељства, наутичког туризма и туристичке инфраструктуре и уређење јавних скијалишта, изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре, стамбених и економских објеката пољопривредних газдинстава, традиционално коришћење камена, глине и другог материјала за локалне потребе, изградњу рибњака, објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи, риболов, лов, сакупљање гљива, дивљих биљних и животињских врста, газдовање шумама и шумским земљиштем, формирање шумских и пољопривредних монокултура, уношење врста страних за дивљи биљни и животињски свет регије у којој се налази заштићено подручје и примену хемијских средстава.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1. Које активности је потребно спровести и у којим роковима како би се омогућила примена прописа? Који органи јавне управе, односно организационе јединице органа јавне управе су одговорни за спровођење ових активности?

Потребно је прецизно навести конкретне регулаторне (доношење подзаконских и општих аката, усклађивања других прописа са прописом који се предлаже) и нерегулаторне активности (информативно едукативне кампање, обуке запослених за примену нових прописа, техничко технолошке и организационе промене) које потребно предузети како би се омогућила примена прописа, као и рок за њихово спровођење и орган и организациону јединицу органа одговорну за њихово спровођење. Навести на који начин ће се успоставити међуинституционална сарадња између органа и организација надлежних за примену прописа.

У члану 6. Предлог уредбе о проглашењу Споменик природе „Вражји камен - Просечник”, за управљача се предлаже Српској православној цркви – Православна епархија Врањска.

Министарство је утврдило да предложени управљач у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутно на заштићеном подручју и његовој околини.

Министарство ће обезбедити финансијска средства за суфинасирање радова и других трошкова на:

1) чувању, одржавању и презентацији заштићених подручја (успостављање, опремање и обука чуварских служби, обележавање, одржавање унутрашњег реда, медијско и друго јавно приказивање вредности, санација деградираних површина, управљање отпадом, развој информационог система и друго);

2) управљању посетиоцима (изградња улазних станица, едукативних и визиторских центара, штампање материјала намењених посетиоцима и друго);

3) регулисању имовинско-правних односа (откуп или замена земљишта, накнада власницима и корисницима непокретности за ускраћивање и ограничавање права коришћења, нанету штету или друге трошкове које имају у вези заштите);

4) праћењу и унапређењу стања заштићених подручја (мониторинг, реинтродукција, рекултивација и друго);

5) уређењу простора и одрживом коришћењу природних ресурса (програми, планови и пројекти развоја екотуризма, органске пољопривреде и друго).

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

Детаљне обавезе управљача прописане су чланом 68. Закона о заштити природе.

2. Одредити капацитете органа јавне управе које је потребно ангажовати за примену прописа. Да ли надлежни органи располажу овим капацитетима?

Одредити организациону целину у оквиру органа јавне управе која ће вршити надлежности дефинисане прописом. Приказати људске и техничке (опрема, простор, итд) капацитете које је потребно да ова организациона целина ангажује. Проценити постојеће и навести да ли је потребно обезбедити додатне капацитете.

Чланом 67. Закона о заштити природе прописано је да „Заштићеним подручјем управља правно лице- управљач, које испуњава стручне, кадровске и организационе услове за обављање послова очувања, унапређења, промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја.”

3. Да ли и на који начин предложена решења прописа утичу на ефикасност, одговорност и транспарентност рада органа јавне управе надлежних за примену прописа?

Да ли предложена решења прописа утичу и на који начин утичу на брже и једноставније вршење надлежности органа јавне управе уз ефикасније коришћење расположивих ресурса? Да ли се предложеним решењима прописа јасно одређује одговорност за примену прописа између органа државне управе (на пример у случају заједничког

надзора)? Да ли се омогућава циљним групама и заинтересованим странама да имају увид у начин примене прописа (на пример праћење кретања предмета, јавност регистара и евиденција, итд.)?

Изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе јер сагласност на План управљања који доноси управљач на период од десет година, Годишњи програм управљања, Правилник о унутрашњем реду и чувању заштићеног подручја и друга управљачка документа даје Министарство надлежно за послове заштите природе.

Кључна питања за анализу ризика

1. Да ли постоји значајан ризик за примену прописа? Које мере ће бити предузете како би се смањила вероватноћа ризичног догађаја или која мера ће бити предузета уколико се ризик оствари?

Одредити ризик за примену прописа (нпр. подршка циљних група и заинтересованих страна, неадекватни рокови за спровођење активности које претходе примени прописа, широка дискрециона овлашћења и неуједначеност у примени прописа, итд.) за који постоји висок степен вероватноће или који може имати значајне негативне ефекте на примену прописа. Приказати последице по примену прописа уколико се ризични догађај оствари. Описати меру која ће бити предузета како би се смањила вероватноћа ризичног догађаја или меру која ће бити предузета уколико се ризик оствари, а све у циљу успешне примене прописа.

Радови ван заштићеног простора за које се основано претпоставља да могу имати неповољне и штетне последице на заштићено подручје, подлежу процедури израде Студије процене утицаја и добијања сагласности у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16, 95/18 – др. закон и 71/21).

Ближе услове одржавања реда и понашања власника и корисника земљишта и посетилаца на заштићеном подручју, утврдиће Управљач посебним актом. Чланом 10. предметне Уредбе прописано је да је „Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.”

Информације о спроведеним консултацијама

1. Да ли су приликом израде прописа спроведене консултације?

ДА

2. Које циљне групе и заинтересоване стране је потребно укључити у процес консултација (на основу спроведене анализе циљних група и заинтересованих страна)?

Представници општине, представници туристичке организације, представници локалне заједнице, представници удружења грађана и друга заинтересована правна и физичка лица.

3. Наведите циљне групе и заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама.

Представници Министарства заштите животне средине, представници Завода за заштиту природе Србије (ЗЗПС), представници општинске управе општине Трговиште, посланици предузетници, мештани Новог Села и села Барбаце, представници Туристичке организације општине Трговиште, ЈП „Србијашуме”, представници управљача ПИО „Долина Пчиње” и друга заинтересована лица.

4. Да ли је приликом израде прописа, остварена комуникација са представницима микро, малих и средњих привредних субјеката из регулисане области, угроженим друштвеним групама и представницима удружења које се баве родном равноправношћу?

5. Да ли су релевантне информације о свим фазама спроведених консултација, коришћеним техникама и јавној расправи, објављене на порталу е-Консултације и када?

Јавни увид у Нацрт уредбе о проглашењу и студији заштите Споменика природе „Вражји камен - Просечник” одржан је у трајању од 20 радних дана, од 17. децембра 2021. године до 5.1.2022. године. Нацрт уредбе о проглашењу Споменика природе „Вражји камен - Просечник” и студија заштите са картографском документацијом (у даљем тексту: документи о заштити), које је на основу овлашћења сходно чл. 102. и 103. Закона о заштити природе израдио Завод за заштиту природе Србије, Београд, били су изложени на јавни увид сваког радног дана од 10.00 до 13.00 часова у просторијама Министарства заштите животне средине, Београд, Омладинских бригада 1, соба 666 и Завода за заштиту природе Србије, Београд, Др Ивана Рибара 91, као и на сајту Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе Србије.

Физичка и правна лица могла су у току трајања јавног увида, закључно са 5. јануаром 2022. године, доставити у писаној форми примедбе на документа о заштити Министарству заштите животне средине:

- поштом или на писарницу, са назнаком СП „ВРАЖЈИ КАМЕН - ПРОСЕЧНИК” – Јавни увид о заштити,
- електронским путем на e-mail адресу Aleksandra.Doslic@ekologija.gov.rs

Јавним огласом објављеним 12. фебруара 2022. године у листу „Ало” и на сајту Министарства заштите животне средине оглашена је јавна расправа о Нацрту уредбе и Студији заштите СП „Вражји камен - Просечник”.

С обзиром да се СП „Вражји камен - Просечник” налази на територији општине Трговиште, јавна расправа је одржана у четвртак 17.2.2022. године, са почетком у 13:00 часова у просторијама Општине Трговиште, Мала сала Дома културе, Улица Краља Стефана Првовенчаног, број 1.

6. Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које су усвојене.

Након отварања јавне расправе и презентације Студије заштите СП „Вражји камен - Просечник”, присутни су имали могућност да поставе питања, дају примедбе и предлоге везано за Студију заштите и Нацрт уредбе.

Представници Туристичке организације Трговиште изразили су спремност да се ово подручје промовише у циљу развоја туризма, наводећи и да црква која се налази на том локалитету може такође бити атрактивна за туристичке обиласке. Мирослав Петковић поставио је питање у вези осветљавања дела где се налази црква. Срећко Димитријевић из Туристичке организације Трговиште објаснио је да су по питању осветљења тражене само препоруке за осветљење и смернице за будући пројекат.

Иван Меденица из Завода за заштиту природе Србије одговорио је да није дозвољено осветљавање локалитета по студији и уредби. Предлог је да се направи нова идеја у складу са мерама у студији и уредби, а да се у Уредби активности које би онемогућавале реализацију ових активности пребаце из забране у ограничења.

Представник ловачког удружења позвао је управљача да се реши сукоб између два ловачка удружења -Ловачког удружења Пчиња-Трговиште и Ловачког удружења из

Бујановца. Предлаже да се један чувар ангажује са територије Лов. удружења Пчиња-Трговиште. Ловци из Бујановца користе подручје лов. удружења Пчиња-Трговиште (Голуб). Договор је да када се донесе нова уредба организује састанак оба ловачка удружења и управљача.

Александра Дошлић навела је обавезу будућег управљача у погледу кадровске опремљености, са посебном чуварском службом, стручним лицем и друго. Изразила је задовољство постојањем заинтересованост ТО Трговиште, нарочито у смислу промоције подручја.

6. Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које нису усвојене, при чему је потребно објаснити разлоге за њихово неприхватање.

Других примедби није било.